

*Rannóg Pholasaí, Cháilíochtaí,
Churaclaim agus
Mheasúnachta,*
An Roinn Oideachais agus
Scileanna, Bloc 2, Sráid
Maoilbhríde,
Baile Átha Cliath 1

*Qualifications, Curriculum
and Assessment Policy
Unit, Department of
Education and Skills,
Block 2 Marlborough
Street,
Dublin 1*

☎ (01) 8892384

Fax (01) 8892040

Ciorclán 0014/2011

Chuig Príomhoidí agus Boird Bhainistíochta i Scoileanna Dara Leibhéal

Scor d'Úsáid a Bhaint as Ceimiceáin - Substaintí ar Ábhar Mór Imní Iad

Tháinig Rialachán Comhdhlúite an AE maidir le Ceimiceáin a Chlárú, a Mheasúnú, a Údarú agus a Shrianadh (REACH CE 1907/20006) in éifeacht i Meitheamh 2007. Tá sé beartaithe go gcuirfidh sé feabhas ar chosaint sláinte an duine agus na timpeallachta ar na contúirtí is féidir a bheith ag baint le ceimiceáin áirithe, agus cuirtear ceanglais nua ar an tionsclaíocht sa réimse seo mar thoradh air. Tá an Rialachán seo á chur i bhfeidhm de réir a chéile.

Mar chuid den phróiseas sin, tá substaintí á n-aithint ag an nGníomhaireacht Eorpach Ceimiceán mar Shubstaintí ar Ábhar Mór Imní Iad (SVHCanna). Cuirtear substaintí a aithnítear mar SVHCanna ar liosta (ar a dtugtar 'liosta iarrthóirí') agus d'fhéadfaí iad a áireamh in Iarscríbhinn XIV den Rialachán ansin. Beidh aon substaint a luaitear in Aguisín XIV den Rialachán faoi réir ceanglais údaraithe faoi REACH i ndeireadh na dála. Cuirtear substaintí ar liosta iarrthóirí na Gníomhaireachta Eorpaí Ceimiceán go rialta, agus déanfar Iarscríbhinn XIV a nuashonrú go rialta freisin.

Go dtí seo ainmníodh roinnt shubstaintí a úsáidtear i scoileanna faoi láthair mar Shubstaintí ar Ábhar Mór Imní Iad. Luadh iad ar an liosta iarrthóirí freisin agus d'fhéadfaí iad a áireamh in Iarscríbhinn XIV de REACH i ndeireadh na dála, dá bhrí sin.

Go dtí seo níor cuireadh na substaintí sin in Iarscríbhinn XIV den Rialachán. Tá cinneadh déanta ag an Roinn, áfach, tar éis athbhreithniú a dhéanamh agus ar bhonn comhairle ón Údarás Sláinte agus Sábháilteachta, **gur chóir scor d'úsáid a bhaint as na substaintí atá luaite thíos i scoileanna.** Tá na substaintí a aithnítear faoi láthair mar SVHCanna and roinnt de na substaintí céimiceáin gaolmhar san áireamh sa liosta seo. Tá Tábla 1 leagtha amach lastall agus tá sonraí ann faoi na réimsí ina bhfuil na ceimiceáin sin á n-úsáid faoi láthair in Eolaíocht an Teastais Shóisearaigh agus i gCeimic san Ardeistiméireacht.

Ba chóir scor d'úsáid na substaintí seo a leanas:

Crómáit Sóidiam, Déchrómáit Sóidiam, Crómáit Photaisiam, Déchrómáit Photaisiam, Déchrómáit Amóiniam, Chrómháit Chopair, Déchrómáit Chopair (II) agus aon comhdhúil chrómáite (VI) eile. Ina theannta sin, ba chóir go scoirfeadh d'úsáid a bhaint as Níotráit chóbailt (II), agus aon chomhdhúil chóbailt (II) eile, agus aon comhdhúil atá gaolmhar leis na ceimiceáin seo i scoileanna. Ba chóir deireadh a chur le páipéar chlóiríd chóbailt a úsáid freisin.

Ba chóir na ceimiceáin a leithlisiú, a stóráil go sábháilte agus a choinneáil sna scoileanna go dtí go rachaidh cuideachta diúscartha ceimiceán i dteagmháil leis an scoil. Má tá soláthairtí **d'Aigéad Bórach, nó déshóidiam teitreabóráit [teitreabórón déshóidiam heaptocsaíde] i gceachtar dá bhfoirmeacha ainhidriúla nó hidráitithe i scoileanna [.i. $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7$ and $\text{Na}_2\text{B}_4\text{O}_7 \cdot 10 \text{H}_2\text{O}$]** ba cheart iad a leithlisiú freisin mar chuid den phróiseas sin.

Sa chás go n-úsáidtear aon cheann de na substaintí sin in Ealaín, Ceardaíocht agus Dearadh (mar shampla i gceirmeacht) ba cheart scor d'úsáid a bhaint astu freisin. Cuirtear in iúl do scoileanna go bhfuil faisnéis le fáil ar na láithreáin Ghréasáin www.nsead.org and www.potclays.com faoi comhdhéanamh na n-ábhar agus na himpleachtaí sláinte agus sábháilteachta nach mór a chur san áireamh maidir le hEalaín.

Tá iniúchadh á dhéanamh ar impleachtaí an chinnidh sin i gcomhar leis an gComhairle Náisiúnta Curaclaim agus Measúnachta agus Coimisiún na Scrúduithe Stáit, agus eiseofar fógra eile in am trátha. **Beidh na topaicí sin fós mar chuid den siollabas ó thaobh eolas teoiriciúil a bheith ag an dalta ar an modh ina ndéantar an turgnamh, agus ar thorthaí an turgnaimh, ach ní bheidh ar dhaltaí an turgnamh a bheith déanta acu i ndáiríre. Is féidir na topaicí sin a scrúdú i Scrúduithe Ceimice na hArdteistiméireachta, mar a rinneadh go dtí seo, go dtí go bhfógrófar a mhalairt.**

Tá tairiscint á socrú ag an Roinn faoi láthair chun na ceimiceáin a dhiúscairt ach tógfaidh sé roinnt ama chun an próiseas soláthair a chríochnú. Tabharfar fógra duit a luaithe is a bheidh na socrúithe forfheidhmiúcháin tugtha chun críche.

Tá measúnú riosca nuashonraithe agus leasú ar na treoirlínte sláinte agus sábháilteachta le haghaidh saotharlanna eolaíochta á n-ullmhú i bhfianaise na n-athruithe atá ag teacht chun cinn faoi Rialachán Reach.

Ginearálta

Cuir an ciorclán seo ar a súile do na múinteoirí eolaíochta agus ealaíne sa scoil, agus tabhair cóip de do chomhaltáí bhord bainistíochta na scoile le do thoil. Is féidir teacht ar an gcioclán seo freisin ag www.education.ie

Margaret Kelly, PO
Rannóg Pholasaí, Cháilíochtaí, Churaclaim agus Mheasúnachta

Márta 2011

Achoimre ar Cheimiceáin nach foláir scor d'úsáid a bhaint astu agus iad a dhiúscairt

Déchrómáit Amóiniam

Aigéad Bórach

Comhdhúil Chróimiam (IV)

Clóiríd Chóbailt (II)

Comhdhúil Chóbailte (II)

Páipéar Clóiríde Cóbailt

Níotráit Chóbailt

Déchrómáit Chopair (II)

Crómáit Chopair

Déshóidiam teitreabóráit [teitreabórón déshóidiam heaptocsaíde] i bhfoirm ainhidriúil nó hiodráitithe.

Crómáit Photaisiam

Déchrómáit Photaisiam

Crómáit Sóidiam

Déchrómáit Sóidiam